УДК 338.124.4:330.34:352.07(477)
JEL Classification: E32, E37, O18, Q56

АНАЛІЗ І ПРОГНОЗУВАННЯ ЗАГРОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНІЙ СТАБІЛЬНОСТІ УКРАЇНИ ТА ЇХ ВПЛИВУ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ Дмитро
Хмельницький національний університет
https://orcid.org/0000-0002-4949-078X

У статті досліджено загрози макроекономічній стабільності України та канали їх впливу на сталий розвиток територіальних громад в умовах війни й трансформаційних змін. Узагальнено наукові підходи до оцінювання макрофінансової та локальної стійкості, проаналізовано актуальні прогнози Національного банку України, Уряду, МВФ, ОЕСР і Світового банку. Згруповано шість блоків загроз: безпеково-інфраструктурний, фіскально-борговий, ціново-монетарний, зовнішньоекономічний і логістичний, демографічно-трудовий, інституційно-просторовий. Сформовано стресовий, адаптивний базовий та сценарій прискореного відновлення. Запропоновано інтегральний індекс загроз макроекономічній стабільності громади, який поєднує ймовірність шоку, силу системного впливу та локальну експозицію. Розроблено структурно-логічну модель раннього попередження й адаптивного реагування. Обґрунтовано напрями практичного застосування результатів у бюджетному плануванні, пріоритизації відновлення, диверсифікації місцевої економіки та зміцненні територіальної згуртованості.

Ключові слова: макроекономічна стабільність; територіальні громади; сталий розвиток; загрози; сценарне прогнозування; регіональна стійкість; трансформаційні зміни.

https://doi.org/10.31891/mdes/2026-22-15

Стаття надійшла до редакції / Received 23.08.2026
Прийнята до друку / Accepted 22.09.2026
Опубліковано / Published 12.11.2026

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons CC-BY 4.0

© ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ Дмитро

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Макроекономічна стабільність є базовою передумовою відтворення економічного потенціалу держави, передбачуваності господарських рішень і безперервного надання публічних послуг. Для України ця категорія набула особливого змісту, оскільки трансформаційні зміни відбуваються одночасно під впливом повномасштабної війни, руйнування виробничої та енергетичної інфраструктури, міграції населення, дефіциту робочої сили, значних бюджетних потреб і залежності від зовнішнього фінансування. За таких умов навіть відносна стійкість загальнонаціональних показників не гарантує збалансованого розвитку територій, адже інтенсивність і канали передавання макроекономічних шоків суттєво відрізняються між громадами.

Загрози ціновій, фіскальній, борговій, зовнішньоекономічній та виробничій рівновазі трансформуються на місцевому рівні у скорочення власних доходів бюджетів, зростання вартості енергоресурсів і соціальних послуг, погіршення інвестиційного середовища, втрату людського капіталу та посилення потреб у відновленні. Особливо вразливими є прифронтові, деокуповані, енергозалежні, монофункціональні та демографічно ослаблені громади. Водночас громади з диверсифікованою економікою, якісним стратегічним плануванням, розвиненою міжмуніципальною співпрацею й підготовленим портфелем проєктів здатні швидше адаптуватися до зовнішніх збурень.

Наукова проблема полягає у недостатній інтеграції макроекономічного прогнозування із системою оцінювання локальної стійкості. Тому актуальним є формування методичного підходу, який поєднує ідентифікацію загроз, сценарний прогноз їх розвитку, визначення каналів впливу на територіальні громади та добір превентивних управлінських рішень. Такий підхід має забезпечити перехід від реагування на наслідки до завчасного управління ризиками сталого розвитку.

Вирішення зазначеного завдання також важливе для узгодження державної регіональної політики, бюджетного планування та євроінтеграційних реформ із реальними потребами громад, щоб відбудова не відтворювала довоєнні диспропорції, а формувала просторово збалансовану й стійку економіку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика взаємозв'язку макроекономічної стабільності та розвитку територій представлена у працях українських і зарубіжних науковців. К. Бліщук розглядає сталий розвиток

громад як результат поєднання економічної, соціальної та екологічної складових у контексті децентралізаційних змін [1]. Т. Панчишин і М. Вдовин систематизують компоненти сталості регіонів та акцентують на необхідності статистичного моніторингу суспільно-політичних викликів [6]. Я. Казюк і В. Венцель обґрунтовують інтегральне оцінювання фінансової спроможності громад за бюджетними та демографічними показниками [3], тоді як М. Пасічний і Р. Обухов пов'язують фіскальну стійкість місцевих бюджетів із досягненням цілей соціально-економічного розвитку [7]. О. Шуст та співавтори дослідили трансформацію фінансової спроможності українських громад в умовах війни та визначили суттєву просторову диференціацію їх ресурсної бази [8].

Р. Галустян аналізує інфляцію, валютний курс, бюджетний дефіцит, державний борг та інші індикатори макрофінансової стабільності воєнного періоду [2]. У зарубіжній літературі М. Галецька, Л. Патшалек, І. Куропка та Е. Шабела-Пасьєрбінська доводять залежність скорочення міжрегіональних нерівностей від фіскальної спроможності місцевого самоврядування [9]. М. Кизилтан і А. Єрелі пропонують просторово-панельний підхід до оцінювання місцевого фіскального потенціалу [12], а Дж. Гуха та Б. Чакрабарті показують роль децентралізації у локалізації Цілей сталого розвитку [10].

Сучасну емпіричну основу формують прогнози Національного банку України та Міністерства економіки та довкілля України [4; 5], оцінки МВФ щодо фіскальних, зовнішніх і структурних ризиків [11], рекомендації ОЕСР з макроекономічної стійкості та багаторівневого врядування [13; 14], а також матеріали Світового банку щодо темпів відновлення й масштабів збитків [15; 16]. Водночас у наукових публікаціях недостатньо розкрито механізм перетворення загальнонаціональних загроз на диференційовані ризики сталого розвитку конкретних громад. Це визначає потребу в поєднанні сценарного макропрогнозування з оцінюванням локальної експозиції та адаптаційної спроможності.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є поглиблення теоретико-методичних засад аналізу й прогнозування загроз макроекономічній стабільності України та обґрунтування механізму оцінювання їх диференційованого впливу на сталий розвиток територіальних громад в умовах трансформаційних змін.

Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких основних завдань:

– уточнити зміст загроз макроекономічній стабільності з позиції їх просторового поширення;

– систематизувати ключові групи загроз і канали їх передавання на рівень територіальних громад;

– узагальнити актуальні макроекономічні прогнози України та сформувати сценарії розвитку на 2026–2029 роки;

– запропонувати інтегральний показник загроз макроекономічній стабільності для окремої громади;

– розробити структурно-логічну модель раннього попередження та адаптивного реагування;

– визначити управлінські пріоритети зміцнення фінансової, економічної, соціальної, інфраструктурної та інституційної стійкості громад.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Під загрозою макроекономічній стабільності нами запропоновано розуміти ймовірний внутрішній або зовнішній шок, здатний порушити відтворювальні пропорції національної економіки та через бюджетний, ціновий, виробничий, зовнішньоторговельний, демографічний чи інституційний канали погіршити спроможність громад забезпечувати довгостроковий розвиток. На нашу думку, для потреб регіонального управління доцільно перейти від переліку ізольованих макропоказників до системи взаємопов'язаних загроз.

Нами згруповано шість їх базових блоків: безпеково-інфраструктурний; фіскально-борговий; ціново-монетарний; зовнішньоекономічний і логістичний; демографічно-трудовий; інституційно-просторовий. Перший блок охоплює руйнування енергетичних, транспортних і виробничих об'єктів. Другий відображає дефіцит бюджету, додаткові оборонні потреби та залежність від міжнародної допомоги. Третій пов'язаний з інфляцією, вартістю кредитних ресурсів і курсовими коливаннями. Четвертий включає експортні обмеження, порушення логістики та зміну зовнішнього попиту. П'ятий охоплює міграцію, дефіцит праці й дисбаланси професійної

структури. Шостий характеризує нерівномірність інституційної спроможності, доступу до інвестицій та якості стратегічного планування [2; 3; 7; 8].

Актуальні оцінки підтверджують довготривалий характер ризиків. За результатами RDNA5 прямі збитки України на кінець 2025 року перевищили 195 млрд дол. США, а потреби у відновленні та реконструкції на десять років оцінено майже у 588 млрд дол. США [16]. Національний банк прогнозує зростання реального ВВП на 1,8% у 2026 році, 2,8% у 2027 році та 3,0% у 2028 році, а інфляцію на кінець року – відповідно 10,0%, 6,9% і 5,0% [5]. Світовий банк за припущення продовження війни впродовж 2026 року оцінює приріст ВВП у 1,2% та інфляцію у 8,5% [15]. Урядовий прогноз на 2027–2029 роки містить два сценарії, різниця між якими визначається передусім строками поліпшення безпекової ситуації [4]. Нами сформовано узагальнену сценарну матрицю, у якій офіційні прогнози розглядаються не як взаємозамінні оцінки, а як межі можливого простору рішень.

Таблиця 1

Сценарна матриця загроз макроекономічній стабільності України

Сценарій	Макроекономічна траєкторія	Загрози та вплив на громади	Пріоритет реагування
Стресовий (пізніше поліпшення безпеки)	2026: ВВП +1,2%; інфляція 8,5%. 2027–2029: ВВП +1,3%; +4,1%; +5,0%; інфляція 8,0%; 8,2%; 5,9%.	Тривалі бойові дії, пошкодження енергетики й логістики, ризик затримки зовнішнього фінансування; критичний тиск на доходи, послуги та відновлення.	Захист критичної інфраструктури, бюджетні резерви, адресна підтримка.
Адаптивний базовий	2026–2028: ВВП +1,8%; +2,8%; +3,0%; інфляція 10,0%; 6,9%; 5,0%.	Керована, але підвищена інфляція, дефіцит праці, фіскальна консолідація; повільне розширення ресурсної бази та нерівномірне відновлення.	Диверсифікація доходів, енергостійкість, проєктна готовність.
Прискорене відновлення	2027–2029: ВВП +4,5%; +5,3%; +6,7%; інфляція 8,9%; 6,9%; 5,1%.	Дефіцит кадрів, обмеження здатності освоювати інвестиції та просторове концентрування капіталу; можливе посилення нерівності вигід від відновлення.	Портфель відновлення, розвиток людського капіталу, міжмуніципальна співпраця.

Джерело: Сформовано автором за [4; 5; 15].

Канали передавання мають лаговий і кумулятивний характер. Ціновий шок спочатку підвищує закупівельну вартість енергії, харчування й будівельних матеріалів, а згодом погіршує реальну доступність місцевих послуг. Фіскальний шок через перегляд трансфертів або податкових правил змінює ресурсну базу бюджету. Виробничо-логістичний шок зменшує обороти підприємств і надходження податку на доходи, тоді як демографічний – одночасно скорочує пропозицію праці та збільшує навантаження на соціальну інфраструктуру. Тому однакове відхилення макропоказника може мати протилежні наслідки для громад із різною структурою економіки, розташуванням і запасом інституційної стійкості.

Сценарне зіставлення показує, що навіть за базової траєкторії відновлення громади функціонуватимуть в умовах обмеженого фіскального простору й підвищеної вартості ресурсів. За стресового сценарію найбільша загроза виникає для прифронтових, деокупованих, портових, енергомістких і монофункціональних громад: одночасно скорочуються податкові надходження, зростають видатки на житлово-комунальні та соціальні послуги, погіршується стан основних фондів. Сценарій прискореного відновлення створює можливості для інвестицій і повернення населення, однак без просторово орієнтованої політики може посилити концентрацію ресурсів у найбільших центрах [13; 14].

Для кількісного ранжування ризиків нами обґрунтовано інтегральний індекс загроз макроекономічній стабільності для громади:

$$I3MCg = \sum_{i=1}^{n} w_i \cdot P_i \cdot S_i \cdot Egi, \quad (1)$$

де w_i – вага і-ї групи загроз; P_i – імовірність її реалізації; S_i – нормована сила системного впливу; Egi – експозиція громади g до відповідного шоку. Ваги мають визначатися експертно-аналітичним методом із щорічною верифікацією, а експозиція – за локальними показниками:

часткою трансфертів у доходах, диверсифікацією зайнятості, енергоємністю комунальної інфраструктури, міграційним балансом, обсягом пошкоджених активів і готовністю проєктної документації. Нами визначено чотири інтервали індексу: низький ризик – до 0,25; помірний – 0,25–0,49; високий – 0,50–0,74; критичний – 0,75 і більше. Запропонована шкала є методичною основою для порівняння громад і потребує емпіричного калібрування на панельних даних.

Структурно-логічну модель передавання загроз та адаптивного реагування подано на рис. 1. Її відмінність полягає у поєднанні макромоніторингу з оцінюванням локальної вразливості та зворотним зв'язком між результатами політики і переглядом сценаріїв.

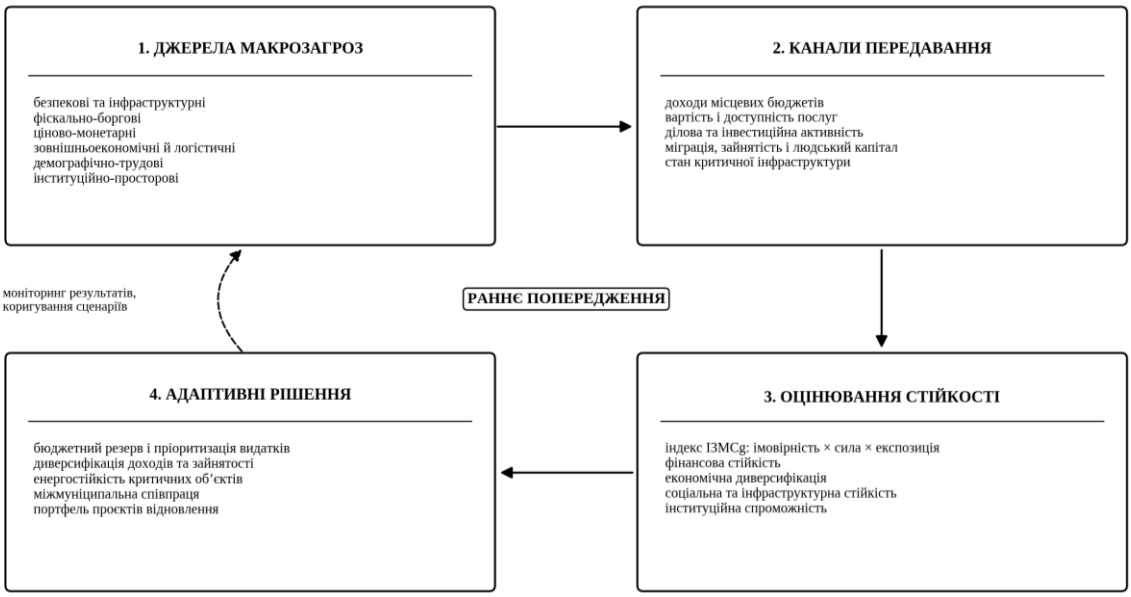

Рис. 1. Структурно-логічна модель раннього попередження та адаптивного реагування територіальної громади
Джерело: Сформовано автором за [3; 7; 13; 14].

Практичне застосування моделі передбачає щоквартальне оновлення «паспорта стійкості громади». На нашу думку, до пріоритетних рішень мають належати формування бюджетного резерву, диверсифікація місцевої податкової бази, енергетична децентралізація критичних об'єктів, підтримка релокованого й місцевого бізнесу, розвиток професійної підготовки, міжмуніципальна кооперація та підготовка інвестиційних проєктів до фінансування. На державному рівні результати індексування доцільно використовувати для диференціації трансфертів, пріоритизації відновлення та оцінювання впливу макроекономічних рішень на територіальну згуртованість. Це дає змогу перетворити прогнозування з описової процедури на інструмент превентивного управління сталим розвитком.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведене дослідження підтвердило, що загрози макроекономічній стабільності України мають не лише загальнодержавний, а й виразний просторовий вимір. Їх вплив на сталий розвиток територіальних громад визначається поєднанням сили макрошоку, структури місцевої економіки, бюджетної залежності, стану інфраструктури, демографічної ситуації та якості інституційного управління. На нашу думку, саме врахування локальної експозиції дає змогу пояснити, чому однакові макроекономічні зміни формують різні наслідки для окремих територій.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що нами згруповано шість взаємопов'язаних блоків загроз, сформовано три сценарії їх розвитку та обґрунтовано інтегральний індекс загроз макроекономічній стабільності громади. На відміну від підходів, зорієнтованих лише на бюджетну спроможність або загальнонаціональні індикатори, запропонований індекс поєднує ймовірність шоку, силу системного впливу й специфічну експозицію громади. Нами також сформовано структурно-логічну модель раннього попередження, яка пов'язує макроекономічний моніторинг, локальну діагностику та адаптивні управлінські рішення.

Практичне значення результатів полягає у можливості використання методичного підходу органами місцевого самоврядування для підготовки паспортів стійкості, коригування стратегій розвитку, бюджетного планування та формування портфелів відновлення. На державному рівні

його впровадження може підтримати диференційований розподіл трансфертів і пріоритизацію публічних інвестицій з урахуванням територіальної вразливості. Перспективи подальших розвідок пов'язані з емпіричним калібруванням ваг індексу, побудовою панельної моделі для громад різних типів, визначенням порогових значень індикаторів і створенням цифрової системи моніторингу, інтегрованої з відкритими бюджетними, демографічними та інфраструктурними даними.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бліщук К. М. Сталий розвиток територіальних громад в контексті децентралізаційних змін / К. М. Бліщук // Економічний простір. – 2024. – № 190. – С. 104–107. DOI: https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-19

2. Галустян Р. О. Макрофінансова стабільність в Україні у воєнний час / Р. О. Галустян // Економіка та суспільство. – 2023. – № 54. – С. 119–126. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-48

3. Казюк Я. М. Фінансова спроможність територіальних громад як основний елемент у забезпеченні реалізації повноважень органів місцевого самоврядування / Я. М. Казюк, В. Т. Венцель // Вісник Херсонського національного технічного університету. – 2024. – № 1 (88). – С. 357–364. DOI: https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2024.1.50

4. Міністерство економіки та довкілля України. Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2027–2029 роки [Електронний ресурс]. – 2026. – Режим доступу: https://me.gov.ua/Documents/Detail/d0bfb960-aae8-4588-a88f-14d86a272d9f?lang=uk-UA&title=PrognozEkonomichnogoISotsialnogoRozvitkuUkrainiNa2027-2029-Roki (дата звернення 12.08.2026).

5. Національний банк України. Інфляційний звіт. Липень 2026 року [Електронний ресурс]. – Київ: Національний банк України, 2026. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiyniy-zvit-lipen-2026-roku (дата звернення 12.08.2026).

6. Панчишин Т. В. Компоненти сталого розвитку територіальних громад та регіонів в умовах суспільно-політичних викликів / Т. В. Панчишин, М. Л. Вдовин // Економіка та суспільство. – 2023. – № 50. – С. 40–49. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-23

7. Пасічний М. Д. Фінансова спроможність територіальних громад у контексті забезпечення соціально-економічного розвитку / М. Д. Пасічний, Р. О. Обухов // Бізнес Інформ. – 2024. – № 4. – С. 221–229. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-4-221-229

8. Шуст О. А. Фінансова спроможність територіальних громад України в умовах війни / О. А. Шуст, О. М. Варченко, Д. Ф. Крисанов, І. О. Герасименко, О. О. Драган, К. В. Ткаченко, В. В. Зубченко // Економіка та управління АПК. – 2024. – № 2. – С. 6–30. DOI: https://doi.org/10.33245/2310-9262-2024-193-2-6-30

9. Gałecka M. The fiscal capacity of local government versus government expenditure, and its impact on eliminating interregional social inequalities in Poland / M. Gałecka, L. Patrzałek, I. Kuropka, E. Szabela-Pasierbińska // REGION. – 2022. – Vol. 9, Issue 1. – P. 51–67. DOI: https://doi.org/10.18335/region.v9i1.368

10. Guha J. Achieving the Sustainable Development Goals (SDGs) through decentralisation and the role of local governments: A systematic review / J. Guha, B. Chakrabarti // Commonwealth Journal of Local Governance. – 2019. – Vol. 22. – P. 1–21. DOI: https://doi.org/10.5130/cjlg.v0i22.6855

11. International Monetary Fund. Ukraine: 2026 Article IV Consultation and First Review of the Extended Arrangement Under the Extended Fund Facility, Requests for Waivers of Applicability of Performance Criteria, a Waiver of Nonobservance of a Performance Criterion, and Financing Assurances Review – Press Release; Staff Report; Staff Supplement; and Statement by the Alternate Executive Director for Ukraine. – Washington, DC: International Monetary Fund, 2026. – 195 p. – (IMF Country Report No. 2026/188). DOI: https://doi.org/10.5089/9798229053877.002

12. Kiziltan M. Evaluating local fiscal capacity and fiscal effort of Turkish local governments: Evidence from spatial panel data analysis / M. Kiziltan, A. B. Yereli // Economic Change and Restructuring. – 2023. – Vol. 56. – P. 441–472. DOI: https://doi.org/10.1007/s10644-022-09424-1

13. OECD. OECD Economic Surveys: Ukraine 2025. – Paris: OECD Publishing, 2025. – 130 p. DOI: https://doi.org/10.1787/940cee85-en

14. OECD. Public Governance Review of Ukraine. – Paris: OECD Publishing, 2026. – 257 p. DOI: https://doi.org/10.1787/7810f059-en

15. World Bank. Ukraine Macro Poverty Outlook. April 2026 [Electronic resource]. – Washington, DC: World Bank, 2026. – Access mode:

https://thedocs.worldbank.org/en/doc/d5f32ef28464d01f195827b7e020a3e8-0500022021/related/mpo-ukr.pdf – 12.08.2026.

16. World Bank, Government of Ukraine, European Union, United Nations. Ukraine: Fifth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA5), February 2022–December 2025 [Electronic resource]. – Washington, DC: World Bank, 2026. – Access mode: https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099022026094036395 – 12.08.2026.

REFERENCES:

1. Blishchuk K. M. Stalyi rozvytok terytorialnykh hromad v konteksti detsentralizatsiinykh zmin / K. M. Blishchuk // Ekonomichnyi prostir. – 2024. – № 190. – S. 104–107. DOI: https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-19

2. Halustian R. O. Makrofinansova stabilnist v Ukraini u voiennyi chas / R. O. Halustian // Ekonomika ta suspilstvo. – 2023. – № 54. – S. 119–126. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-48

3. Kaziuk Ya. M. Finansova spromozhnist terytorialnykh hromad yak osnovnyi element u zabezpechenni realizatsii povnovazhen orhaniv mistsevoho samovriaduvannia / Ya. M. Kaziuk, V. T. Ventsel // Visnyk Khersonskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. – 2024. – № 1 (88). – S. 357–364. DOI: https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2024.1.50

4. Ministerstvo ekonomiky ta dovkillia Ukrainy. Prohnoz ekonomichnoho i sotsialnoho rozvytku Ukrainy na 2027–2029 roky [Electronic resource]. – 2026. – Access mode: https://me.gov.ua/Documents/Detail/d0bfb960-aae8-4588-a88f-14d86a272d9f?lang=uk-UA&title=PrognozEkonomichnogoISotsialnogoRozvitkuUkrainiNa2027-2029-Roki – 12.08.2026.

5. Natsionalnyi bank Ukrainy. Infliatsiinyi zvit. Lypen 2026 roku [Electronic resource]. – Kyiv: Natsionalnyi bank Ukrainy, 2026. – Access mode: https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiyniy-zvit-lipen-2026-roku – 12.08.2026.

6. Panchyshyn T. V. Komponenty staloho rozvytku terytorialnykh hromad ta rehioniv v umovakh suspilno-politychnykh vyklykiv / T. V. Panchyshyn, M. L. Vdovyn // Ekonomika ta suspilstvo. – 2023. – № 50. – S. 40–49. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-23

7. Pasichnyi M. D. Finansova spromozhnist terytorialnykh hromad u konteksti zabezpechennia sotsialno-ekonomichnoho rozvytku / M. D. Pasichnyi, R. O. Obukhov // Biznes Inform. – 2024. – № 4. – S. 221–229. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-4-221-229

8. Shust O. A. Finansova spromozhnist terytorialnykh hromad Ukrainy v umovakh viiny / O. A. Shust, O. M. Varchenko, D. F. Krysanov, I. O. Herasymenko, O. O. Drahan, K. V. Tkachenko, V. V. Zubchenko // Ekonomika ta upravlinnia APK. – 2024. – № 2. – S. 6–30. DOI: https://doi.org/10.33245/2310-9262-2024-193-2-6-30

9. Gałecka M. The fiscal capacity of local government versus government expenditure, and its impact on eliminating interregional social inequalities in Poland / M. Gałecka, L. Patrzałek, I. Kuropka, E. Szabela-Pasierbińska // REGION. – 2022. – Vol. 9, Issue 1. – P. 51–67. DOI: https://doi.org/10.18335/region.v9i1.368

10. Guha J. Achieving the Sustainable Development Goals (SDGs) through decentralisation and the role of local governments: A systematic review / J. Guha, B. Chakrabarti // Commonwealth Journal of Local Governance. – 2019. – Vol. 22. – P. 1–21. DOI: https://doi.org/10.5130/cjlg.v0i22.6855

11. International Monetary Fund. Ukraine: 2026 Article IV Consultation and First Review of the Extended Arrangement Under the Extended Fund Facility, Requests for Waivers of Applicability of Performance Criteria, a Waiver of Nonobservance of a Performance Criterion, and Financing Assurances Review – Press Release; Staff Report; Staff Supplement; and Statement by the Alternate Executive Director for Ukraine. – Washington, DC: International Monetary Fund, 2026. – 195 p. – (IMF Country Report No. 2026/188). DOI: https://doi.org/10.5089/9798229053877.002

12. Kiziltan M. Evaluating local fiscal capacity and fiscal effort of Turkish local governments: Evidence from spatial panel data analysis / M. Kiziltan, A. B. Yereli // Economic Change and Restructuring. – 2023. – Vol. 56. – P. 441–472. DOI: https://doi.org/10.1007/s10644-022-09424-1

13. OECD. OECD Economic Surveys: Ukraine 2025. – Paris: OECD Publishing, 2025. – 130 p. DOI: https://doi.org/10.1787/940cee85-en

14. OECD. Public Governance Review of Ukraine. – Paris: OECD Publishing, 2026. – 257 p. DOI: https://doi.org/10.1787/7810f059-en

15. World Bank. Ukraine Macro Poverty Outlook. April 2026 [Electronic resource]. – Washington, DC: World Bank, 2026. – Access mode: https://thedocs.worldbank.org/en/doc/d5f32ef28464d01f195827b7e020a3e8-0500022021/related/mpo-ukr.pdf – 12.08.2026.

16. World Bank, Government of Ukraine, European Union, United Nations. Ukraine: Fifth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA5), February 2022–December 2025 [Electronic resource]. – Washington, DC: World Bank, 2026. – Access mode: https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099022026094036395 – 12.08.2026.

ANALYSIS AND FORECASTING OF THREATS TO UKRAINE'S MACROECONOMIC STABILITY AND THEIR IMPACT ON THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES AMID TRANSFORMATIONAL CHANGE

VASYLKIVSKYI Dmytro
Khmelnytskyi National University

The article examines threats to Ukraine's macroeconomic stability and the channels through which they affect the sustainable development of territorial communities amid the full-scale war and transformational change. The study combines a review of Ukrainian and international research with comparative analysis of forecasts issued by the National Bank of Ukraine, the Government of Ukraine, the International

Monetary Fund, the OECD, and the World Bank. The analysis demonstrates that national-level stability does not produce uniform territorial outcomes because communities differ in their economic structure, fiscal dependence, infrastructure exposure, demographic dynamics, and institutional capacity. Six interrelated groups of threats are identified: security and infrastructure; fiscal and debt; price and monetary; external economic and logistics; demographic and labor; and institutional and spatial threats. Based on the range of official projections for 2026–2029, three scenarios are constructed: a stress scenario associated with a delayed improvement in the security environment, an adaptive baseline scenario, and an accelerated recovery scenario. The scenarios show that even under gradual macroeconomic normalization, vulnerable communities may continue to face constrained fiscal space, elevated service-delivery costs, labor shortages, and unequal access to recovery investment. The article proposes an integrated Community Macroeconomic Stability Threat Index. The index combines the probability of a particular shock, the normalized strength of its systemic impact, the weight of the relevant threat group, and the exposure of an individual community. Four risk zones are suggested: low, moderate, high, and critical. A structural and logical early-warning model is also developed, linking macroeconomic monitoring, assessment of local vulnerability, community resilience dimensions, and adaptive policy decisions through a feedback loop. The practical value of the proposed approach lies in its potential use for community resilience profiles, medium-term budget planning, adjustment of local development strategies, prioritization of reconstruction projects, and differentiation of intergovernmental support. At the national level, the results can support territorial impact assessment of macroeconomic decisions and more spatially balanced public investment. Further research should focus on empirical calibration of index weights, panel-data testing across different types of communities, and the development of a digital monitoring platform based on open fiscal, demographic, infrastructure, and business data.

Keywords: macroeconomic stability; territorial communities; sustainable development; threats; scenario forecasting; regional resilience; transformational change.